

XXII-OJI JAUNŲJŲ MOKSLININKŲ PSICHOLOGŲ KONFERENCIJA

KASDIENYBĖ KINTANČIAME PASAULYJE

2025 m. gegužės 16 d.

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ LEIDINYS

Abstract book of the
22nd Conference of Junior Researchers in Psychology
EVERYDAY LIFE IN A CHANGING WORLD
May 16, 2025

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

KONFERENCIJOS ORGANIZACINIS KOMITETAS || ORGANISATIONAL COMMITTEE

Pirmininkė | Chair:

Greta Guogaitė

Nariai || Members:

Miglė Rudytė

Justė Margevičienė

Agnė Grigaitė

Livija Žiemienė

Donata Pečiukėnienė

Studentai || Students:

Ramunė Serapinė

Gintarė Ušakovaitė

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS || SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkė || Chair:

prof. dr. Roma Jusienė

Nariai || Members:

prof. dr. Evaldas Kazlauskas

prof. dr. Ilona Laurinaitytė

doc. dr. Sigita Girdzijauskienė,

doc. dr. Greta Kaluževičiūtė-Moreton

doc. dr. Ramunė Dirvanskienė

dr. Arūnas Žiedelis

dr. Said Dadašev

dr. Austėja Dumarkaitė

KONFERENCIJOS GLOBĖJA || PATRON OF THE CONFERENCE

Prof. habil dr. Danutė Gailienė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI || CONFERENCE ORGANISERS

Filosofijos
fakultetas

INFORMACINIS RĖMĖJAS | INFORMATIONAL SPONSOR

Lietuvos
psichologų
sąjunga

RĖMĖJAI | SPONSORS

PARTNERIS | PARTNER

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

DOI <https://doi.org/10.15388/JMPK.2025>

ISSN 2669-0357

Copyright © 2025 Authors. Published by Vilnius University Press

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

AR RUSIJOS KARAS PRIEŠ UKRAINĄ PSICHOLOGIŠKAI VEIKIA PAAUGLIUS LIETUVOJE?

Agnietė Kairytė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas, Psichotraumatologijos centras

Ivadas. Ankstesnių tyrimų rezultatai atskleidžia, kad nuolatiniai pranešimai žiniasklaidoje apie terorizmą bei karinius konfliktus siejasi su padidėjusiu žmonių, nesančių karo zonoje, nerimo jausmu (Malecki et al., 2023). Vykstant plataus masto Rusijos kariniams veiksams Ukrainoje, ryškėja poreikis geriau suprasti, kokie veiksniai yra susiję su visuomenės patiriamu nerimu. Šio tyrimo tikslas: išsiaiškinti, kokiose gyvenimo srityse Lietuvos paaugliai patiria sunkumų dėl karo Ukrainoje bei veiksnius, susijusius su padidėjusiu nerimu dėl ateities karo kontekste.

Metodika. Šiame tyrime pristatomi tęstinio Lietuvos paauglių tyrimo „Stresas ir atsparumas paauglystėje“ (projekto vadovė doc. dr. Paulina Želvienė) ketvirtojo etapo rezultatai. Šio tyrimo imtį sudarė 270 paauglių, iš jų: 53,3% merginos, 44,4% vaikinai ir 2,2% binariškai savęs neidentifikuojantys asmenys; $M(SD)$ amžiaus = 17,28(0,90). Tyrimo dalyviams pateikti savistatos klausimynai: klausimai apie karo Ukrainoje poveikį skirtingoms gyvenimo sritims, Gaunamos pozityvios socialinės paramos skalė (Kazlauskas et al., 2024), Vieništumo skalė (Hughes et al., 2004), Vaikų ir paauglių traumos klausimynas (Sachser et al., 2017), Psichologinio atsparumo skalės trumpoji versija (Wagnild, 2013) bei demografinių duomenų anketa. Duomenys surinkti praėjus vieneriems metams nuo plataus masto Rusijos karinės invazijos į Ukrainą.

Rezultatai. Maždaug kas dešimtas(-a) paauglys(-ė) Lietuvoje patiria sunkumų dėl vykstančio karo Ukrainoje bent vienoje gyvenimo srityje: mokymosi (8,5%), laisvalaikio (13,7%), santykių su bendraamžiais (8,9%) bei santykių šeimoje (10,7%). Daugiau nei pusė paauglių (54,8%) nerimauja, kad karas Ukrainoje neigiamai paveiks jų ateities galimybes. Nerimą dėl ateities galimybių statistiškai reikšmingai dažniau išgyvena merginos bei paaugliai patiriantys didesnę vieništumo jausmą. Gaunama socialinė parama, per gyvenimą patirtų potencialiai trauminių įvykių skaičius, psichologinis atsparumas bei kiti demografiniai kintamieji nesiskyrė tarp nerimą dėl ateities galimybių patiriančių ir nepatiriančių paauglių.

Išvados. Kas antras(-a) paauglys(-ė) Lietuvoje dėl vykstančio karo Ukrainoje patiria nerimą dėl ateities galimybių, o tai siejasi su didesniu vieništumo jausmu. Siekiant padėti paaugliams, svarbu užtikrinti bendruomeniškumo bei socialinio palaikymo jausmą, mažinti socialinę atskirtį.

Raktiniai žodžiai: Paauglystė, nerimas, karas, psichotraumatologija.

BENDRŲJŲ IR SU SKAITMENIZACIJA SUSIJUSIŲ DARBO REIKALAVIMŲ SĄSAJOS SU PERDEGIMU: ASMENINIŲ IR ORGANIZACINIŲ IŠTEKLIŲ VAIDMUO

Raminta Kamandulytė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Ivadas. Didėjant skaitmenizacijai ir besikeičiant darbo kontekstui atsiranda naujų darbo aplinkos veiksnių didinančių darbo reikalavimus (Ma et al., 2021). Tačiau darbo reikalavimus gali kompensuoti optimalus darbo ir asmeninių išteklių santykis (Bakker et al., 2023). Tyrimo tikslas – įvertinti bendrųjų ir su skaitmenizacija susijusių darbo reikalavimų sąsajas su perdegimu darbe, išsiaiškinti perdegimo darbe apsauginius veiksnius.

Metodika. Tyrime dalyvavo 278 darbuotojai (nuo 19 iki 68 metų; $M = 29,17$; $SD = 8,8$), darbo stažas nuo 0,08 iki 40 metų ($M = 3,64$; $SD = 5,9$). Darbo atlikimo būdas: nuotoliu - 8,7 %; hibridiniu modeliu - 40,6 %, darbo vietoje - 50,7 %. Naudotos skalės: perdegimo darbe (Schaufeli et al., 2020); kiekybinių ir kokybinių darbo reikalavimų (Bakker, 2014); informacijos pertekliaus, komunikacijos pertekliaus ir priklausymo nuo technologijų poveikį darbui (Karr-Wisniewski & Lu, 2010); intensyvėjančių darbo reikalavimų (Kubicek et al., 2015); bendrosios perkrovos dėl technologijų naudojimo (Ragu-Nathan et al. 2008); meistriškumo dirbti (Demerouti & Peeters, 2018); saviveiksmingumo prisitaikyti prie technologijų progreso (PPTP) (Urbanavičiūtė ir kt., 2023); vadovo paramos įvertinimo (White, 2016); informacinio raštingumo skatinimo organizacijoje (Ragu-Nathan et al. 2008).

Rezultatai. Perdegimas darbe teigiamai siejasi su kiekybiniais ir kokybiniais darbo reikalavimais, technologine perkrova, komunikacijos pertekliumi ir informacijos pertekliumi. Pažymėtina, kiekybiniai darbo reikalavimai ($\beta = 0,34$, $t = 5,73$, $p < 0,001$), technologinė perkrova ($\beta = 0,28$, $t = 4,68$, $p < 0,001$) ir informacijos perteklius ($\beta = 0,17$, $t = 3,05$, $p < 0,01$) gali prognozuoti perdegimą. Perdegimas darbe turi neigiamas sąsajas su saviveiksmingumu PPTP, vadovo parama ir informacinio raštingumo skatinimu organizacijoje. Moderacinė analizė parodė, kad saviveiksmingumas PPTP, meistriškumas dirbti, vadovo parama ir informacinio raštingumo skatinimas organizacijoje, nors nemoderuodami ryšio ir neamortizuoja neigiamo bendrųjų ir su skaitmenizacija susijusių darbo reikalavimų, bet patys gali perdegimą darbe prognozuoti ir mažinti.

Išvados. Kiekybiniai darbo reikalavimai, technologinė perkrova ir informacijos perteklius prognozuoja perdegimą darbe. Asmeniniai ir organizaciniai ištekliai nesumažina darbo reikalavimų poveikio perdegimui, tačiau jie patys gali turėti apsauginį poveikį.

Raktiniai žodžiai: perdegimas darbe, darbo reikalavimai, darbuotojai, asmeniniai ir organizacijos ištekliai.

POTRAUMINIŲ ĮSITIKINIMŲ, KOMPLEKSNIO POTRAUMINIO STRESO IR DEPRESIJOS SIMPTOMŲ SĄSAJOS

Emilija Kasperavičiūtė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos institutas

Įvadas. 2018 metais Pasaulio sveikatos organizacija į naujausią Tarptautinės ligų klasifikacijos 11-ąją versiją (TLK-11) įtraukė naują kompleksinio potrauminio streso sutrikimo (KPTSS) diagnozę. Ankstesniuose tyrimuose teigiama, jog KPTSS yra susijęs su padidėjusia depresijos sutrikimų rizika. Taip pat tyrėjai nurodo, kad potrauminiai įsitikinimai yra susiję su PTSS, tačiau dar mažai žinoma apie potrauminių įsitikinimų sąsają su KPTSS. Šiame tyrime analizuojamos KPTSS ir depresijos simptomų sąsajos su potrauminiais įsitikinimais.

Metodika. Šiame tyrime buvo analizuojami 101 tiriamojo, užsiregistravusio dalyvauti internetinėje PTSS intervencijoje, duomenys. 85,1 % ($n = 86$) tiriamųjų buvo moterys, 14,9 % ($n = 15$) - vyrai. Tyrimo dalyvių amžius svyravo nuo 19 iki 70 metų ($M = 39,42$; $SD = 12,12$). Trauminiais įvykiams įvertinti buvo naudojamas Tarptautinis trauminių patirčių klausimynas (ITEM; Hyland et al., 2021), PTSS ir KPTSS rizikai ir simptomų išreikštumui - Tarptautinis traumos klausimynas (ITQ; Cloitre et al., 2018), depresijos rizikai ir simptomų išreikštumui - Tarptautinis depresijos klausimynas (IDQ; Shevlin et al., 2022), o potrauminiais įsitikinimams - Potrauminių įsitikinimų klausimyno trumpoji versija (PTCI-9; Wells et al., 2019).